

מדינת ישראל
משרד החינוך
מנהל כא"ב תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים

רמת הבחינה : גמר עולים חדשים
מועד הבחינה : חורף תשע"ג 2013
היקף הבחינה : יחידה אחת
מספר השאלון : 883121

תיכוננית
ככה עולים כיתה בחיים

**הבנה, לשון ומשמעות המילים
לעולים**

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה : שעתיים וחצי

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה :

פרק ראשון : הבנה והבעה - 50 נקודות
פרק שני : מערכת הצורות (פועל ושם עצם) - 30 נקודות
פרק שלישי : תחביר - 20 נקודות
סה"כ - 100 נקודות

ג. כתבו את התשובות בגוף הבחינה במקומות המיועדים לכך.

ד. כתבו בכתב ברור, ציינו סימני פיסוק. קראו את התשובות ותקנו את הדרוש תיקון.

ה. מלאו את הפרטים הבאים :	פרטי מרכז ההשכלה :										
מספר נבחן/ת : _____	שם המוסד : _____										
שם נבחן/ת : _____	שם היישוב : _____										
שם משפחה פרטי	שם מרכז הבחינה : _____										
מס ת.ז. <table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>											

הדבק מדבקת נבחן	הדבק מדבקת שאלון
-----------------	------------------

שם המעריך : _____
ציון הבחינה : _____

בהצלחה !

קראו את הטקסט וענו על השאלות שלאחריו.

כמה מילים טובות על אורך החיים בישראל / מירב ארלוזורוב

1. כולנו יודעים שהחיים במדינה שלנו אינם קלים ואנחנו מרבים להתלונן עליהם. אנחנו מתלוננים על הביטחון, על הכלכלה, על יוקר המחיה, על הפערים החברתיים ועל החינוך. ה"פירגון" למדינה, כלומר להגיד דברים טובים עליה הוא בלתי אופנתי. אבל יש לנו במה להתגאות, למשל בתוחלת החיים של התושבים, זאת אומרת באורך החיים שלהם.
2. למרות הקשיים הרבים שלנו ישראל נחשבת לאחת המדינות המפותחות בעולם. אבל מבין המדינות המפותחות היא מדורגת במקום נמוך בהרבה תחומים. דווקא בתחום החשוב מכל – תוחלת החיים – ישראל נמצאת במקום גבוה, השישי בעולם, כי תושבי ישראל חיים בממוצע 81.5 שנים.
3. ידוע כי נשים חיות בדרך כלל יותר שנים מגברים. בישראל הפער בתוחלת החיים בין גברים לנשים בישראל הוא לא גדול – רק ארבע שנים, לעומת פער של 7-8 שנים במרבית המדינות המפותחות. עובדה מעניינת היא כי הגברים הישראלים נמצאים במצב מצוין בהשוואה לגברים בעולם: הגברים הישראלים חיים בישראל 79.6 שנים בממוצע. זה מְמַקֵּם אותם במקום שלישי בעולם, אחרי הגברים בשוויץ (79.9 שנים) ובאיסלנד (79.7 שנים).
4. אפשר להסיק מכאן מסקנה אחת: החיים בישראל אינם כל כך גרועים, כי נשים וגברים שורדים הרבה שנים. תוחלת חיים זאת מלמדת אולי על חיים טובים.
5. מסקנה שניה היא שמצוין להיות גבר ישראלי, כי גברים ישראלים חיים כמעט יותר מכל גבר אחר בעולם. הם אומנם "מתלוננים" ו"מקטרים" על האימהות ועל הנשים שלהם. אבל מסתבר שבעצם אינם סובלים מהן כל כך. עובדה – הם חיים שנים ארוכות לצד הנשים בחייהם.

6. וכאן נשאלת השאלה : מה גורם לתוחלת חיים ארוכה בישראל? התשובה על כך אינה פשוטה, כי אין מחקרים שיכולים לענות עליה. עם זאת יש לא מעט השערות לגבי משך החיים הארוך. אחת מהן קשורה לכסף. כסף יכול לקנות בריאות, ובריאות מאריכה חיים. לכן אין זה מקרה, שדווקא במדינות המפותחות והעשירות תוחלת החיים היא הארוכה בעולם.
7. עם זאת כסף אינו עונה על הכל והוכחה לכך היא מדינת ישראל. היא נמצאת במקום לא גבוה מבחינת מצבם הכלכלי של תושביה. לעומת זאת ישראל נמצאת בראש מבחינת תוחלת החיים שלהם.

עפ"י "דה מרקר"

(7 במאי 2012)

פרק א' - הבנה והבעה (50 נקודות)

ענו על השאלות.

1. מהו הנושא המרכזי בטקסט? כתבו 4-5 שורות.

(6 נק')

---

2. בפסקה 2 כתוב: "למרות הקשיים הרבים שלנו ישראל נחשבת לאחת המדינות

המפותחות בעולם".

(4 נק')

מה הם הקשיים (לפי פסקה א') ?

---

3. כתבו שתי מסקנות על החיים בישראל.

א.

(6 נק')

ב.

---

4. בפסקה 4 כתוב: "...נשים וגברים שורדים הרבה שנים...".

(4 נק')

מה מתאים להחליף את המילה שורדים? (סמנו)

א. נשאים בחיים

ב. נשאים בבית

ג. נשאים בשכונה

(4 נק')

5. מהו הקשר בין כסף לבין אריכות ימים לפי הטקסט?

---

6. בפסקה 1 כתוב: "הפירגון למדינה כלומר להגיד דברים טובים עליה ... הוא בלתי

אופנתי".

הכוונה בביטוי בלתי אופנתי היא (סמנו את הנכון):

א. לא לבוש לפי האופנה

ב. לא מקובל בחברה

ג. לא רוכב על אופניים

(4 נק')

7. בפסקה 7 מופיע הביטוי "הכסף אינו עונה על הכל".

(4 נק')

הפירוש של ביטוי זה הוא: (סמנו)

א. כל הכסף נמצא בבנק

ב. בכסף אי אפשר לקנות הכל

ג. לעניים אין כסף

ד. הכסף לא מדבר

8. בטקסט מופיעה המילה "ראש". (פסקה 7)
במילון "רב מילים" (מאת יעקב שויקה) ישנם הסברים למילה "ראש":

א. החלק העליון בגוף מעל הצוואר
ב. מנהיג או מנהל של מפעל או של קבוצה או של ארגון
ג. מישהו או משהו שנמצא במקום ראשון או במקום מרכזי וחשוב

א. המילה "ראש" בפסקה 7 מתאימה להסבר מספר _____
במילון. (3 נק')

ב. כתבו משפט אחד שלכם עם המילה "ראש".
_____ (3 נק')

9. בפסקה 6 מופיע המילה "השערות".
חברו משפט משלכם עם המילה "השערות": (4 נק')

_____

_____

10. בפסקה 1 כתובה המילה "להתגאות".
א. סמנו את המילה הנרדפת (אותה משמעות) למילה הזאת. (4 נק')

לגלות

לגלגל

להתפאר

להתפלל

ב. סמנו את המילה המנוגדת (ההפך) למילה הזאת. (4 נק')
להתגלגל

להתבייש

לשמוח

לגלות

פרק ב' – מערכת הצורות (30 נקודות)

הפועל (הפעלים בתרגילים מופיעים בטקסט)

11. השלימו את הטבלה: (8 נק')

פועל	שורש	בניין
הִתְיַקֵּר		
פוֹתְחִים		
מְלַמְּדֵת		
יִסְבְּרוּ		

12. השלימו את הפועל במשפטים הבאים: (4 נק')

א. לפני הבחירות הפוליטיקאים _____ כל יום לאזרחים. (להתקשר)

ב. בקיץ האחרון _____ התושבים מן החום ומן הלחות. (לסבול)

ג. הפערים החברתיים _____ בעתיד לעוני. (לגרום)

ד. עדיין לא _____ איפה אני רוצה לגור. (להחליט)

השם (שמות העצם מופיעים בטקסט)

(4 נק')

13. כתבו את המילים הבאות בצורת רבים.

שם העצם	שם העצם ברבים
מילה	
אישה	
ראש	
אם	

(8 נק')

14. מיינו את השמות במחסן לפי המשקלים.

קטל (מחלות)	קטל (בעלי מקצוע)	סיומת אי (בעלי מקצוע)	מקטל (מכשירים וכלי עבודה)

מחסן: מזרק, חשמלאי, דנר, בנאי, מברג, צהבת, זנג, שעלת

מילות יחס

15. השלימו את מילות היחס החסרות מתוך המחסן: (2 נק')

החבילה נמסרה _____ השליח של הדואר.

גברים חיים בדרך כלל פחות שנים _____ נשים.

שכחת את הספר והוא נמצא _____ אצל המנהל.

המכונית חונה _____ הבית של השכן.

מחסן: על ידי, מ, אצל, על יד

שם המספר

16. כתבו במילים את המספרים שבסוגריים: (4 נק')

- שנת 2012 _____ הסתיימה לפני חודש .

- תוחלת החיים של גברים בישראל היא 79 _____ שנים.

- מחיר המכוניות החדשות עלה ב-11% _____.

פרק ג' - תחביר (20 נקודות)

17. סמנו את הנושא במשפט בקו אחד ואת הנשוא בשני קווים. (5 נק')

ישראל נמצאת במקום השישי בעולם בתחום תוחלת החיים של תושביה.

18. הגברים התלוננו על הנשים בחייהם, אבל הם לא כל כך סבלו מהן.

המשפט הזה הוא (סמנו את התשובה הנכונה): (5 נק')

פשוט   מחובר   מורכב

19. המחקרים הראו שרוב החולים הבריאו אחרי המחלה הקשה .

המשפט הזה הוא (סמנו את התשובה הנכונה): (5 נק')

פשוט   מחובר   מורכב

20. הסטודנט השיג הישגים גבוהים בכל המקצועות.

המשפט הזה הוא (סמנו את התשובה הנכונה): (5 נק')

פשוט   מחובר   מורכב

בהצלחה!

